DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
11. februar 1993 *

I sag C-142/91,

Cebag BV, Zwolle (Nederlandene), ved advokaterne J. M. E. Feije og H. K. Bronkhorst, Haag, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat J. Loesch, 8, rue Zithe,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent R. C. Fischer, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos R. Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

hvorunder der i en sag anlagt i medfør af EØF-traktatens artikel 181, sammenholdt med artikel 23 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2200/87 af 8. juli 1987 om almindelige bestemmelser for tilvejebringelse i Fællesskabet af produkter, der skal leveres som led i Fællesskabets fødevarehjælp (EFT L 204, s. 1), er nedlagt påstand om, at Kommissionen dømmes til betaling af de beløb, som den ved den endelige afregning for leveringer af fødevarehjælp har tilbageholdt, samt om ophævelse af en telexmeddelelse herom af 27. marts 1991,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, G.C. Rodríguez Iglesias, og dommerne M. Zuleeg, R. Joliet, J.C. Moitinho de Almeida og D.A.O. Edward,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

* Processprog: nederlandsk.

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 1. juli 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 27. maj 1991 har Cebag BV (herefter benævnt »Cebag«), Zwolle (Nederlandene), i medfør af EØF-traktatens artikel 181, sammenholdt med artikel 23 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2200/87 af 8. juli 1987 om almindelige bestemmelser for tilvejebringelse i Fællesskabet af produkter, der skal leveres som led i Fællesskabets fødevarehjælp (EFT L 204, s. 1), anlagt sag med påstand om, at Fællesskabet, henholdsvis Kommissionen, dømmes til at betale sagsøgeren et beløb på 104 508,61 ECU, hvilket beløb svarer til et beløb, som Kommissionen har tilbageholdt i henhold til artikel 22, stk. 2, litra b), i ovennævnte forordning nr. 2200/87, med morarente i henhold til forordningens artikel 18, samt om ophævelse af Kommissionens beslutning i telexmeddelelse af 27. marts 1991, hvori den afslår anmodningen om tilbagebetaling af de omhandlede tilbageholdelser.

2 Ved forordning (EØF) nr. 151/90 af 22. januar 1990 (EFT L 18, s. 19), (EØF) nr. 419/90 af 19. februar 1990 (EFT L 44, s. 10) og (EØF) nr. 840/90 af 2. april 1990 (EFT L 88, s. 11) afholdt Kommissionen i henhold til bestemmelserne i forordning nr. 2200/87 licitation bl.a. vedrørende levering af raffineret rapsolie som fødevarehjælp henholdsvis til Uganda (aktion nr. 401/89) og Mozambique (aktion nr. 759 og 760/89) samt Bangladesh (aktion nr. 904/89). Betingelserne for disse licitationer var anført i bilagene til forordning nr. 151/90, 419/90 og 840/90.

3 I løbet af 1990 gav Kommissionen Cebag tilslag om de pågældende leveringer. Efter afslutningen frigav Kommissionen den leveringssikkerhed, der var stillet af Cebag i henhold til artikel 12 i forordning nr. 2200/87.

4 På grund af forsinkelser i forbindelse med leveringen af varerne tilbageholdt Kommissionen i slutningen 1990 ved den endelige afregning af leveringerne til Uganda og til Mozambique, samt i januar 1991 af leveringen til Bangladesh, i alt 104 508,61 ECU i medfør af artikel 22, stk. 2, litra b), i forordning nr. 2200/87, i den affattelse, der finder anvendelse i denne sag.

5 Ved fem skrivelser af 4. marts 1991 anmodede sagsøgeren Kommissionen om tilbagebetaling af de tilbageholdte beløb med tillæg af morarente. Sagsøgeren henviste i den forbindelse til Domstolens dom af 12. december 1990 (sag C-172/89, Vandemoortele mod Kommissionen, Sml. I, s. 4677), hvori Domstolen fastslog, at Kommissionen ikke i henhold til forordning nr. 2200/87 kan foretage tilbageholdelse i betalingerne på grund af forsinket levering.

6 Ved telexmeddelelse af 27. marts 1991 afslog Kommissionen anmodningerne om tilbagebetaling vedrørende aktionerne nr. 401/89, 759/89 og 760/89 med den begrundelse, at den ovennævnte dom af 12. december 1990 ikke kunne påberåbes i forbindelse med aktioner, for hvilke betalingen havde fundet sted før den 23. januar 1991, som var datoen for offentliggørelsen af dommen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

7 Kommissionen har i svarskriftet anført, at den er gået ud fra, at anmodningen om tilbagebetaling af de tilbageholdte beløb vedrørende aktion nr. 904/89 (Bangladesh) var indsendt rettidigt, da det beløb, der skulle betales for denne aktion, blev betalt den 21. januar 1991. Kommissionen har givet tilsagn om at tilbagebetale sagsøgeren det krævede beløb på 39 415,51 ECU, med tillæg af morarente, 1 775,31 ECU.

8 Som følge deraf har Cebag i replikken ændret påstanden i stævningen således, at sagsøgeren nu kun påstår tilbagebetaling af et beløb på 65 093,10 ECU med tillæg af morarente som fastsat i artikel 18 i forordning nr. 2200/87.

9 Hvad nærmere angår de faktiske omstændigheder i sagen og retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises i øvrigt til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Formaliteten

10 Kommissionen er af den opfattelse, at sagen bør afvises. Til støtte herfor gør den gældende, at det retsforhold, der opstår mellem Kommissionen og leverandøren i forbindelse med de i forordning nr. 2200/87 omhandlede leveringer, udelukkende er omfattet af fællesskabsforordningerne, således at artikel 23 i ovennævnte forordning, ifølge hvilken bestemmelse »De Europæiske Fællesskabers Domstol har kompetence til at afgøre enhver tvist som følge af gennemførelsen af, den manglende gennemførelse af eller fortolkningen af de nærmere bestemmelser vedrørende de leveringer, der gennemføres i henhold til denne forordning«, ikke kan anses for en voldgiftsbestemmelse som fastsat i en aftale som nævnt i EØF-traktatens artikel 181.

11 Først bemærkes, at i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 3972/86 af 22. december 1986 om politikken med hensyn til fødevarehjælp og forvaltning af denne hjælp (EFT L 370, s. 1) ydes hjælpen på kontraktmæssig basis. Ifølge artikel 6, første afsnit, litra c), træffer Kommissionen nemlig afgørelse om

»vilkårene for levering af hjælpen, herunder især:

— de almindelige bestemmelser, som skal finde anvendelse over for modtagerne

— indledning af procedurerne for tilvejebringelse og levering af varerne samt indgåelse af de hertil nødvendige kontrakter«.

12 I modsætning til, hvad Kommissionen anfører, reguleres Kommissionens og tilslagsmodtagernes rettigheder og forpligtelser ikke udelukkende af fællesskabsforordninger. En væsentlig del af leveringen, nemlig prisen, bestemmes således af buddene fra de bydende og af Kommissionens licitationstilslag, således som det fremgår af artikel 9, stk. 1 og 3, i forordning nr. 2200/87.

13 Som følge heraf har de pågældende leveringer fundet sted på grundlag af kontrakter.

14 I medfør af de — navnlig i medfør af artikel 6, første afsnit, litra c), i forordning nr. 3972/86 — fastsatte forordninger, hvormed Kommissionen har stillet de pågældende varer til rådighed, udføres leveringerne i henhold til bestemmelserne i forordning nr. 2200/87. Det i artikel 23 nævnte vilkår udgør således en integrerende del af de pågældende leveringskontrakter, således at det må anses for en voldgiftsbestemmelse som omfattet af EØF-traktatens artikel 181.

15 Heraf følger, at formalitetsindsigelsen om afvisning af sagen ikke kan tages til følge.

Sagens realitet

16 Som Domstolen har udtalt i ovennævnte dom af 12. december 1990 og i dom af 21. marts 1991 (sag C-226/89, Haniel, Sml. I, s. 1599), er der ikke hjemmel til på grund af forsinket levering at foretage tilbageholdelse i det beløb, der skal betales.

17 Kommissionen er dog af den opfattelse, at beslutningen om tilbageholdelse vedrørende aktion nr. 401/89, nr. 759/89 og nr. 760/89 blev truffet ved den endelige afregning, som er kommet sagsøgeren i hænde inden udløbet af 1990, således at sagsøgeren ikke længere kan gøre krav på tilbagebetaling af de således tilbageholdte beløb. Til støtte for, at Kommissionens afslag på at tilbagebetale disse beløb til sagsøgeren er begrundet, anfører den kun, at sagsøgeren forud for ovennævnte dom af 12. december 1990 aldrig har protesteret mod den anfægtede praksis for så vidt angår tilbageholdelser, og at sagsøgeren ikke har bestridt den materielle rigtighed af tilbageholdelserne for de pågældende tre aktioner.

18 Disse argumenter kan ikke tiltrædes. Kun et afkald på retten til tilbagebetaling, som sagsøgte dog ikke har gjort gældende, eller forældelse af kravet, der heller ikke påberåbes, ville nemlig afskære sagsøgeren fra at få kravet opfyldt.

19 Med hensyn til kravet om morarente i medfør af artikel 18, stk. 6, i forordning nr. 2200/87 udtales, at betalingsanmodningerne for hver licitation skal indgives til Kommissionen inden tolv måneder fra udløbet af den i licitationsbekendtgørelsen fastsatte periode, og at betalingen skal foretages senest tre måneder efter indgivelsen af den fuldstændige betalingsanmodning. En betaling, der foretages efter den nævnte frist, uden at dette er begrundet i supplerende ekspertundersøgelser eller andre undersøgelser, giver anledning til betaling af morarenter efter den af Kommissionen anvendte sats.

20 Kommissionen bestrider ikke, at betalingsanmodningerne vedrørende de pågældende aktioner er indgivet inden den nævnte frist på tolv måneder, som er nævnt i bestemmelsen, der er anført ovenfor.

21 Derfor må sagsøgerens påstand tages til følge og Kommissionen dømmes til, foruden et beløb svarende til de pågældende tilbageholdelser, at betale sagsøgeren morarente efter den af Kommissionen anvendte sats, at regne fra den dag,

da perioden på tre måneder efter indgivelsen af betalingsanmodningerne er udløbet.

Sagens omkostninger

22 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Kommissionen har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) Kommissionen betaler Cebag BV, Zwolle, 65 093,10 ECU med morarente efter den af Kommissionen anvendte sats, at regne fra den dag, da perioden på tre måneder efter indgivelsen af betalingsanmodningerne er udløbet.

2) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Rodríguez Iglesias Zuleeg

Joliet Moitinho de Almeida Edward

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. februar 1993.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias
Formand for Femte Afdeling